

Årlig plan mot kränkande behandling

för Västanå förskola, skola och fritidshem

Läsåret 2018/2019

*Planen är till för att främja
allas lika rättigheter, samt att
förebygga och förhindra diskriminering,
trakasserier och annan kränkande
behandling*

Innehållsförteckning

Planen mot kränkande behandling – syfte	3	
Lagstiftning	3	
Lagen innehåller	3	
Styrdokumentet	4	
De sju diskrimineringsgrunderna	5	
Kränkande behandling	5	
Kränkande behandling kan delas in i	5	
Definitioner/begreppsförklaring	6	
Kartläggning	7	
Nulägesanalys	7	
Konkreta åtgärder vi arbetar förebyggande med	8	
Vision för Västanå förskola, skola och fritidshem	9	
Verksamhetens mål och åtgärder läsåret 2017/18	10	
Rutiner kring likabehandling	11	
Handlingsplaner	12	
Rutiner för hur planen görs känd och förankras i verksamheten samt hos vårdnadshavare	14	
Föräldrarnas ansvar	14	
Utvärdering av planen	14	
Bilagor		
Att trivas i förskolan	Bilaga 1	15
Att trivas i fritids	Bilaga 2	17
Att trivas i skolan	Bilaga 3	19
Samtalsmall	Bilaga 4	21
Värdegrund för Västanå skola, förskola och fritidshem	Bilaga 5	25

Plan mot kränkande behandling för Västanå förskola, skola och fritidshem

Denna handlingsplan gäller för Västanå förskola, skola och fritidshem. Vi i verksamheten tar avstånd från alla tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling. Alla människor har samma värde och ska bemötas med respekt, därför måste vi våga se och handla därefter. Den som uppger att hon/han blivit kränkt måste tas på allvar. All personal har ansvar för att ta itu med kränkande behandling. Alla på enheten, barn och vuxna, ska tillsammans vara delaktiga i att skapa en miljö som är fri från kränkningar och där våra olikheter respekteras och tas tillvara. Huvudmannen som är Västanåskolans Ekonomiska Förening har det yttersta ansvaret.

Planens syfte

Planens främsta syfte är att främja likabehandling samt förebygga och motverka alla former av trakasserier och annan kränkande behandling oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder. Vi vill tydliggöra barnens rätt att inte känna sig kränkt av vare sig barn eller vuxna. Med tanke på att likabehandlingslagen gäller all diskriminering och kränkande behandling arbetar vi på samma sätt för de vuxnas rätt. Målet är att skapa en miljö fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Planen gäller all diskriminering och kränkande behandling mellan barn – barn, barn – vuxen, vuxen – barn och vuxen – vuxen. All personal skall medvetet och aktivt arbeta för att planen följs.

Lagstiftning

Barn och elever får stärkt rätt genom Lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, diskrimineringslagen (2008:567) samt skollagen (2010:800) 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling.

Huvudmannen för verksamheterna är ansvarig för att lagarna följs.

Lagen innehåller

- förbud mot diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder och ålder
- förbud mot all kränkande behandling
- förbud mot repressalier
- förbudet för personal att utsätta elever för kränkningar gäller inte tillrättavisning som är befogad för att upprätthålla ordning och god miljö, även om eleven kan uppleva tillrättavisningen som kränkande.

Varje lärare/pedagog har skyldighet att informera sina barn/elever om vad lagen innebär. Rektor och förskolechef har skyldighet att informera personal och föräldrar om lagens innehåll. Om verksamheterna inte följer lagens bestämmelser eller vidtar tillräckliga åtgärder mot trakasserier kan verksamheterna bli skadeståndsskyldig. Kraven som ställs är att varje enskild verksamhet skall bedriva ett målinriktat arbete för att främja lagens syfte, samt skall det i varje enskild verksamhet finnas en likabehandlingsplan. Utöver detta är de enskilda verksamheterna skyldiga att förebygga och förhindra, utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och annan kränkande behandling.

Styrdokumentet

Läroplanen för förskolan, Lpfö98 (rev 2016) tar upp många beskrivningar på hur förskolan skall arbeta med värdegrundsfrågor i verksamheten. Vi har valt att synliggöra några av dessa, detta betyder dock inte att dessa är viktigare än andra. Hela läroplanen skall följas i vår verksamhet.

”Inget barn skall i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionshinder eller för annan kränkande behandling. Verksamheten skall syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt” (s. 4 Lpfö98 (rev2016)).

Barnen ska få förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, könsöverskridande uttryck eller identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder eller funktionshinder.

Förskolan skall stimulera barnens samspel, hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra.

Arbetslaget skall lyfta fram och problematisera etiska dilemman och livsfrågor, göra barnen uppmärksam på att människor kan ha olika attityder och värderingar samt styra deras synpunkter och handlande.

Utdrag ur Lgr11:

”Grundläggande värden: Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla.

Förståelse och medmänsklighet: Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling skall prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.”

Diskrimineringsgrunderna är:

- *kön**
- *könsöverskridande identitet eller uttryck**
- *etnisk tillhörighet**
- *religion eller annan trosuppfattning**
- *könsöverskridande identitet eller uttryck**
- *sexuell läggning**
- *ålder**
- *funktionsnedsättning**

Kränkande behandling

Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Kränkningarna kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (sms, mms, fotografier, och skrivna meddelanden)

Kränkande behandling kan delas in i

Trakasserier

Är kränkande behandling som har samband med:

- Kön
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder

- Ålder
- Sexuell läggning

Annan kränkande behandling

Är uppträdande som – utan att vara trakasserier – kränker en elevs värdighet

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling. Elever kan även kränkas på grund av en förälders sexuella läggning, funktionshinder m.m.

Diskriminering

Är när en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Detta kan även ske genom regler, undervisning och läroböcker.

Definitioner/begreppsförklaring

Definition av mobbning - ” En person är mobbad när han/ hon, upprepade gånger och under viss tid blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer. Mobbning kan vara direkt med relativt öppna angrepp på den mobbade eller indirekt i form av social isolering och utfrysning. ” /Dan Olweus

Definition av kränkande särbehandling - Med kränkande särbehandling avses återkommande klandervärda eller negativt präglade handlingar som riktas mot enskilda anställda och studenter på ett kränkande sätt och som kan leda till att dessa ställas utanför arbetsplatsens eller studiegruppen gemenskap. /Arbetarskyddsstyrelsen.

Direkt diskriminering - en person missgynnas och det har direkt koppling till exempelvis personens kön.

Indirekt diskriminering – diskriminering genom att behandla alla lika.

Barn kan uppfatta kränkande behandling olika. Det är därför viktigt att skilja på ”vanligt bråk”, osämja eller att barn retas. Ytterst sett är det den person som blivit utsatt som bedömer om handlingen som den blivit utsatt för varit negativ eller inte.

Kartläggning

Skolan har 36 elever fördelade på tre grupper. Lyckan åk F-1 med 11 elever, Logen åk 2-3 med 13 elever och Loftet åk 4-6 med 13 elever. Skolans arbetslag består av 4,18 heltidstjänster samt 7% rektor.

Förskola samt fritidshem ligger i en separat byggnad från skolan. Vid förskolan finns för närvarande 24 barn i åldrarna 1-5 år.

Fritidshemmet har 14 barn inskrivna. Arbetslaget på förskolan och fritidshemmet består av 4,50 heltidstjänster + 0,05 förskolechef detta läsår, samt assistent 0,6. 0,25 av detta är fritidstjänst. Övriga tjänster i verksamheten består av vaktmästare/skolskjuts/lokalvård och matbespisningspersonal.

Nulägesanalys

Förskolan- Barngruppen är en åldersintegrerad grupp 1-5 år. För närvarande är det 24 barn inskrivna på förskolan och 3 barn på väg in. Huvudmannen har beslutat att förskolan har ett maximalt barnantal på 12 barn i lilla gruppen (1-2 år) och 15 barn i stora gruppen (3-5 år) Det ger ett maximalt barnantal på förskolan på 27 barn. I förskolan arbetar vi aktivt och kontinuerligt med värdegrundsarbete enligt läroplanen och ett ”Verktyg för kompisskap” utarbetades under året 2014-2015. Detta Verktyg för kompisskap fungerar som ett metaforiskt och konkret hjälpmedel för att hålla samtalet kring – hur att vara mot varandra, om känslor och rädslor levande. Verktuget ger även konkreta förslag till lösningar. Detta verktyg är under utveckling i samspel med barngruppen och inom pedagoglaget.

Västanå Förskola är Reggio Emiliainspirerad. Inom denna inriktning är det centralt att arbeta med en individs alla språk. Därför uppmuntrar vi starka individer som vågar tala och uttrycka sig på många olika sätt, såväl som att se styrkan i att lära av andra samt att samspela och stötta varandra. I vår verksamhet uppmuntrar vi olikheter och ser det som en tillgång.

Fritids – Fritids har för närvarande 14 elever i årskurserna förskoleklass till och med årskurs 6. Fritids lokaler är på förskolans övervåning. Vissa stunder samverkar enheterna, oftast på barnens initiativ, detta kan vara då några fritidsbarn vill skapa i förskolans ateljé. Även här uppmuntrar pedagoger till det sociala samspelet mellan olika åldrar och barnen/ elevernas initiativ som pedagoger ser som en stor tillgång samt utveckling hos individen. ”Verktyg för kompisskap” används även inom Fritids som samtalsstöd och som konkret hjälpmedel för lösningar.

Skolan – Huvudmannen har beslutat att skolan har ett maximalt elevantal på 15 elever/grupp. Det innebär i dagsläget maximalt 45 elever på skolan. Vi har ett övergripande mål att stärka elevernas självförtroende samt ge dem en god självbild, så att de vågar stå upp för sig själva och sina åsikter. De ska kunna lyssna på andra och förstå och respektera att andra kan tänka och tycka

på ett annorlunda sätt. Våra klassråd och elevråd spelar en viktig roll i arbetet med att få eleverna att framföra sina åsikter.

Under läsåret kommer vi i arbetet med konflikthantering jobba förebyggande i våra grupper.

Då vi har små undervisningsgrupper finns mycket tid i det dagliga arbetet att lägga på konfliktlösning och diskussioner. I vår skola ligger ribban lågt för vilket språk och beteende vi har gentemot varandra, och barnen tycker att det är viktigt att följa de regler som de satt upp.

Eleverna får i takt med ålder och mognad ta ansvar vid tex pysseldagar, föreställningar och som gruppleddare vid utflykter och diverse aktiviteter.

En viktig del i vårt likabehandlingsarbete är att jobba med muntliga framställningar, drama, sång och uppträdanden. Att lära sig att visa respekt för varandra, och för varandras jobb är en otroligt viktig lärdom. Det är lika viktigt att lyssna på när en yngre elev berättar något som när en pedagog talar!

Konkreta åtgärder vi arbetar förebyggande med i skola/förskola/fritidshem:

- Olika värderingsövningar för att få ett tillåtande klimat, där vi accepterar att vi alla är olika med lika värde.
- Lyfta fram barnens olika nationaliteter genom att fira nationaldagen för länderna.
- Vi observerar barngrupperna, lyssnar och iakttar samspelet mellan barn och vuxna.
- Samtalar vi med det enskilda barnet och med vårdnadshavarna i den dagliga kontakten om barnets trivsel.
- Reflekterar och utvärderar vi över vårt och barnens förhållningssätt med/till varandra.
- Vid utvecklingssamtal och genom andra formella och informella mötesformer får vi fördjupad insyn i barnets och familjens trivsel med skolan.
- Samtal om kamratskap, bemötande och respekt skall vara ett naturligt inslag i det dagliga arbetet.
- Barnen ska uppmuntras till egen konfliktlösning, och den vuxne ska finnas som stöd.
- Att alla vuxna är goda förebilder och finns i barnens närhet.
- Att alla blir sedda, hörda och respekterade, barn såväl som vuxna.
- Att vi på olika sätt låter barnen göra utvärderingar där det framgår hur trivseln upplevs och där eventuella problem kommer fram.
- Att vi tränar barnen i att markera att han/hon inte skall acceptera kränkande behandling.
- Att ge barnen träning att i våga säga ifrån och att stå för sina åsikter.

- Så fort man hör eller ser något som kan vara kränkande tar vi upp det direkt.
- Vi informerar varandra i arbetslaget om vad som hänt och hur vi agerat.
- Vi har en dialog med vårdnadshavarna om vårt arbete mot kränkande behandling och informerar vid incidenterna.
- Personalen skall löpande uppdatera sig inom genusfrågan genom litteratur och diskussioner skall löpande föras dels i arbetslaget men även tillsammans med barnen.
- ”Verktyg för kompasskap” används som konkret och metaforiskt hjälpmedel vid samtal och lösningar inom värdegrundsarbete, kompasskap på förskola och fritids.

Vi arbetar för att det skall vara roligt och positivt att komma till och vistas i förskolan, skolan och fritidshemmet. Under de år barnen är hos skall vi vuxna uppmuntra barnen att reflektera över sitt handlande genom att ställas frågor som t.ex.

- Hur kändes det?
- Hur tänkte du?
- Kunde du ha gjort på något annat sätt?
- Hur tror du att den andre kände sig?

Eleverna påminns dagligen om de trivselregler de själva har kommit överens om. I dem har de formulerat vilka rättigheter och skyldigheter de har i skolan.

En stående punkt på elevrådet i skolan är om någon av dess medlemmar upptäckt om någon går mycket ensam på skolgården. För att eleverna ska känna sig trygga är dörren alltid ”öppen” till personalrummet.

Vision för Västanå förskola, skola och fritidshem

- Ingen ska känna sig utanför. Det ska vara tillåtet att vara sig själv och att få vara annorlunda.
- Alla former av kränkande behandling omfattas av lagen.
- Likabehandlingslagen gäller all diskriminering och kränkande behandling mellan barn – barn, barn – vuxen, vuxen – barn och vuxen – vuxen.
- Alla har rätt till en trygg miljö och att inte bli utsatta för kränkande behandling av något slag.
- Tillsammans skall vi skapa en miljö där diskriminerande behandling som mobbing, kränkningar och främlingsfientlighet motverkas.

Verksamhetens mål och åtgärder läsåret 2018/19

Förskolan/Fritidshemmet

Vi arbetar aktivt med:

- **Konfliktlösning** för att i barngruppen få in en medvetenhet om hur vi beter oss mot varandra. Vi låter barnen träna sin förmåga att själv lösa konflikter. Här har vi stöd i samt fortsätter utveckla vårt ”Verktyg för kompisskap”.

-**Tankar om jämställdhet, genus och mångfald.**

- Att uppmuntra barnen till att hjälpa varandra och stötta varandra för att **skapa en trygghet** mellan barnen i gruppen.

Detta gör vi genom att:

- Fortsätta utveckla vårt ”Verktyg för kompisskap”.

- Ha löpande samtal, bokläsning och olika samspelsövningar/dramaövningar.

- Barnen skall få utforska genom att själva vara delaktiga och få prova sig fram och därigenom jag- stärkas samt grupp- stärkas.

Skolan

Vi vill att eleverna utvecklar en god självbild och ett gott självförtroende så att de vågar stå upp för sig själva och sina åsikter. De ska kunna lyssna på andra, förstå och respektera att andra kan tänka och tycka på ett annorlunda sätt. Konflikter är dock en del av vardagen, och det är viktigt att vi på bästa sätt arbetar tillsammans med eleverna runt detta och levandegör vår likabehandlingsplan för både elever och föräldrar. Eleverna ska beredas större möjligheter att själva lösa konflikter, och schemalagd tid för konfliktlösning tillsammans med vuxen kommer att finnas.

Det här tänker vi arbeta med:

➤ Vi ska bli medvetna om **hur vi talar till varandra.**

- **Olika värdegrundsfrågor / barnens rättigheter.**
- **Vi ska förbättra elevernas egna förmågor att lösa konflikter.**

Detta gör vi genom att:

- Förebyggande och stödjande insatser ska tillsammans med hemmen genomsyra arbetet.
- Reagera direkt om någon använder ett olämpligt språk
- Samtala och arbeta med värdegrundsfrågor genom tex värderingsövningar och temaarbeten om barnens rättigheter och barnkonventionen.
- Ge eleverna tid och möjlighet att själva lösa enklare konflikter, innan vi vuxna hjälper till med att stötta eleverna.

Rutiner kring likabehandling

Om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling upptäcks, reagerar och agerar vi omedelbart genom; (övergripande)

- samtal, då vi samlar information från de olika inblandade.
- att ställa raka frågor, både till den utsatte och till den/de som är orsaken till detta.
- att markera tydligt att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är oacceptabelt.
- skapa en medvetenhet hos eleven kring dess handling och dess ansvar för den uppkomna situationen.
- samtal med vårdnadshavare och överenskommelse om hur man arbetar vidare med de inblandade barnen, vilket är beroende på deras ålder.
- vi ska vara tydliga mot vårdnadshavare att vi har huvudansvaret i fallet och de endast är ansvariga kring sitt eget barn
- Information ges till huvudmannen.
- uppföljande samtal
- fortsatta samtal tills alla inblandade känner att fallet är utagerat
- att elevvårdsteamet kopplas in vid behov

- att resursenhetens personal kontaktas, om vi anser att deras specialkompetens behövs.
- Informera inblandade samt huvudman när ärendet avslutats

Rutiner för utredning

- Vad är det som har hänt? Samtal då ansvarig personal samlar information från de olika inblandade
se **Mall för samtal** Bilaga 1
- Prata med berört barn, personal samt vårdnadshavare.
- Informera rektor/förskolechef om det inträffade.
- Dokumentera det som sägs och görs, ansvarig pedagog samt därefter rektor/förskolechef.
- Diskussioner i personalgruppen, lyfta fram problemet samt se möjligheter till utveckling.
- Gå vidare med åtgärder

Rutiner för åtgärder

- Utifrån utredningen, diskussion i arbetslaget samt rektor/förskolechef, vad ska vi göra?
- Rektor/förskolechef informerar huvudmannen
- Rektor/förskolechef upprättar en handlingsplan tillsammans med barn, vårdnadshavare och personal.
- Rektor/förskolechef lyfter med huvudmannen om eventuella organisatoriska förändringar eller förändringar i den fysiska miljön behöver ske.
- Vad behöver förstärkas i gruppen, kompetensutveckling för att undvika fler Kränkningar?

Rutiner för uppföljning

- Rutiner för uppföljning av åtgärderna. Gör vi rätt saker? Ansvarig: rektor/förskolechef
- Efter c:a 2-3 veckor sker uppföljning.
- Hur har det gått att följa handlingsplanen?
- Hur har det varit för det berörda barnet?
- Enskilda och gruppsamtal.
- Inblandade samt huvudmannen informeras om när ärendet är avslutat.

Rutiner för dokumentation

Pedagogen som har uppmärksammat eller fått information om kränkningen tar ansvar för att utredningen påbörjas. Dokumenterande pedagog ansvarar för kontakten med vårdnadshavare samt informerar arbetslaget. Information till vårdnadshavare skall ges **samma dag** av dokumenterande pedagog. Dokumentationen lämnas sedan till rektor/förskolechef som ansvarar för arkivering samt att information kommer till huvudmannen både när det framkommit att kränkande behandling skett, samt när ärendet är avslutat.

Till dig som förälder

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för kränkande behandling – kontakta ditt barns lärare, förskollärare eller barnskötare. Du kan även kontakta huvudmannen. Det är svårt att ta till sig att ens eget barn mobbar andra. Men om det är så måste något göras åt det. Om du misstänker att ditt barn utsätter andra för kränkande behandling, råder vi dig som förälder att göra helt klart för barnet, att du inte accepterar mobbning och att du ser mycket allvarligt på ett sådant beteende och att du kontaktar skolan, förskolan, fritids eller huvudmannen. Både den som kränks och den som kränker kan behöva stöd.

Handlingsplaner

Våld och hot mot barn (gällande incidenter mellan barn och personal eller barn och andra vuxna)

Om någon hotar eller slår ett barn, tillkallas omedelbart en vuxen.

- Berörd personal tar hand om sin barngrupp och ser till att de kommer i säkerhet och får stöd.
- Föreståndare vid förskolan eller rektor vid skolan tillkallar polis.
- Huvudmannen gör omedelbart en anmälan till arbetsmiljöverket.
- Föräldrar till de berörda skall alltid informeras samma dag.
- Händelsen rapporteras skriftligen till skolsköterskan och eventuellt till socialförvaltningen.
- Händelsen följs upp i berörda grupper av pedagogerna och/eller huvudmannen

Våld och hot mot personal

- Personal som blivit hotad och/eller utsatt för våld av barn eller vuxna, skall omedelbart föras ut ur rummet och bort från händelsen.
- Personal tar över och tillkallar föreståndare vid förskolan eller rektor vid skolan.
- Om barn är involverade, kontaktas föräldrarna.
- Personal eller föreståndare larmar polis.
- Huvudmannen gör omedelbart en anmälan till arbetsmiljöverket.
- Huvudmannen och personal har ett gemensamt ansvar att ta hand om den utsatte. Om läkare behöver uppsökas, skall någon följa med.
- Den utsatte måste få prata igenom händelsen. Han/hon erbjuds att avbryta arbetet för dagen och gå hem, företrädesvis i sällskap med personal eller skolläda.
- Huvudansvaret att ovanstående genomförs, ligger alltid på föreståndare eller rektor.

- Hot eller våld mot personal, är ett brott och ska polisanmälas. Anmälan görs av föreståndare eller rektor.

Sexuella trakasserier

Ingen ska känna sig kränkt, diskriminerad eller känna obehag på grund av könstillhörighet eller sexuell läggning. Huvudmannen är ansvarig för att arbetsmiljön är sådan att den motverkar sexuella trakasserier.

Vad är sexuella trakasserier?

När någon uppträder på ett obehagligt sätt mot en person på grund av dennes kön eller sexuella läggning, räknas det som sexuella trakasserier. Det viktigaste kännetecknet för sexuella trakasserier är att de är oönskade av den som utsätts för dem.

Om man känner obehag i en sådan situation, ska man genast ta kontakt med skolledningen. De är då ansvariga för att utreda detta och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta trakasserier.

Handläggningen skall ske utan dröjsmål och under sekretess.

Etnisk tillhörighet/religion

Ingen ska känna sig kränkt, diskriminerad eller känna obehag på grund av etnisk tillhörighet/religion. Huvudmannen är ansvarig för att arbetsmiljön är sådan att den motverkar trakasserier på grund av etnisk tillhörighet/religion.

Vad räknas som etnisk tillhörighet?

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.

Var och en har rätt att bestämma sin egen tillhörighet. Om du är född i Sverige kan du vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. Du kan ha flera etniska tillhörigheter.

Vi arbetar mot rasism och främlingsfientlighet och missgynnar ingen på grund av hans/hennes religion eller etniska tillhörighet.

Uppdagas det att ett barn blir utsatt för trakasserier/diskriminering ska omedelbart ansvarig personal för gruppen/klassen utreda omständigheterna och vidta åtgärder samt se till att förhindra fortsatta trakasserier.

Om en vuxen blir trakasserad/diskriminerad ska skolledningen omedelbart kontaktas. De är då ansvariga för åtgärder och för att förhindra fortsatta trakasserier/diskriminering.

Funktionshinder

Ingen ska känna sig kränkt, diskriminerad eller känna obehag på grund av sitt funktionshinder. Huvudmannen är ansvarig för att arbetsmiljön är sådan att den motverkar trakasserier/diskrimineringar.

Vad räknas som funktionshinder?

Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella och påverka livet på olika sätt.

Som funktionshinder räknas både sådana som syns, som att man använder rullstol, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, ADHD och dyslexi.

Funktionshinder kan uppstå till följd av en sjukdom eller något annat tillstånd. De kan också uppstå till följd av en medfödd eller förvärvad skada.

Uppdagas det att ett barn blir utsatt för trakasserier/diskriminering ska omedelbart ansvarig personal utreda omständigheterna och vidta åtgärder samt se till att förhindra fortsatta trakasserier/diskriminering.

Om en vuxen blir trakasserad/diskriminerad ska skolledningen omedelbart kontaktas. De är då ansvariga för åtgärder och för att förhindra fortsatta trakasserier/diskriminering.

Rutiner för hur planen görs känd och förankras i verksamheten samt hos vårdnadshavarna

Personalen är med i framtagande av den årliga planen mot kränkande behandling samt på personalmöten diskutera och hålla den levande. Information till vårdnadshavare ger vi på föräldramöte och utvecklingssamtal samt finns planen uppsatt i tamburen för alla.

Föräldrarnas ansvar

Om förskolan/skolan och fritidshemmet tillsammans med barnets/elevens hem tar klart avstånd från kränkande behandling får detta en positiv inverkan på barnen. Prata med ditt barn om mobbing. Är något barn utsatt? Är någon ensam? Ta kontakt med förskolan/skolan om ditt barn berättar om trakasserier och mobbing. Vi måste alla hjälpas åt att skapa en förskola/skola där alla trivs och har det bra.

Utvärdering av planen

Varje år i samband med verksamhetens kvalitetsredovisning skall en nulägesanalys göras i form av en enkätundersökning bland barnen från 3 års ålder upp till 6:e klass.

Eleverna i skolan utvärderar planen en gång per år genom att fylla i ett frågeformulär. Personalen utvärderar planen fortlöpande på arbetslagsträffar och APT.

En viktig utgångspunkt är att den som uppger sig ha blivit kränkt alltid måste tas på allvar.

ATT TRIVAS I FÖRSKOLAN

VT 2019

Glad mun betyder:

Roligt, bra, ja

Rak mun betyder:

Vet ej, sådär, kanske

Sur mun betyder:

Tråkigt, dåligt, nej

Rita en ring runt den gubbe som visar hur du känner dig när du:

1. Tänker på förskolan

2. Tänker på samlingen

3. Tänker på kamraterna

4. Får du vara med och leka?

5. Tycker du att du lär dig något?

6. Får du vara med och bestämma på förskolan?

7. Tänker på frukost

8. Tänker på att äta lunch

9. Tänker på mellanmål

10. Tänker på vila / sagostund

11. Tänker på utevistelse

12. Tänker på utflykt

13. Får du hjälp av en vuxen när du behöver det?

14. Tänker på vuxna i förskolan

15. Vet du någon på din avdelning som inte får vara med?

16. Är det någonstans inom förskolans område där det känns obehagligt att vara?

Vad kan bli bättre på förskolan? _____

_____

_____

_____

ATT TRIVAS PÅ FRITIDS

VT- 2019

Glad mun betyder:

Roligt, bra, ja

Rak mun betyder:

Vet ej, sådär, kanske

Sur mun betyder:

Tråkigt, dåligt, nej

Rita en ring runt den gubbe som visar hur du känner dig när du:

1. Tänker på fritids

2. Tänker på utepassen

3. Känner du att du får vara med och påverka
beslut?

4. Tänker på mellanmål

5. Tänker på utemiljön

6. Tänker på stämningen?

7. Tänker på loven på fritids

8. Tänker på kamraterna

9. Är det någonstans inom fritids område där det känns obehagligt att vara?

Vad kan bli bättre i fritids? _____

ATT TRIVAS I SKOLAN

VT- 2019

Glad mun betyder:

Roligt, bra, ja

Rak mun betyder:

Vet ej, sådär, kanske

Sur mun betyder:

Tråkigt, dåligt, nej

Rita en ring runt den gubbe som visar hur du känner dig när du:

1. Tänker på skolan

2. Tänker på lektionerna

3. Tänker på gympapassen

4. Tänker på slöjden

5. Känner du att du får vara med och påverka
beslut?

6. Tänker på lunch

7. Tänker på utemiljön

8. Tänker på stämningen?

9. Tänker på rasterna

10. Tänker på kamraterna

11. Är det någonstans inom skolans område där det känns obehagligt att vara?

Vad kan bli bättre i skolan? _____

Samtalsmall

med barn/elever

- 1) **Samla omedelbart in information, pedagog tar nu på sig allt ansvar** (diskret så att den som är utsatt inte känner sig utpekad eller får mer negativt fokus)
Förbered rum för samtal, inga andra får vara där
- 2) **Hämta in den utsatte, få informationer och detta sker diskret**
- 3) **Hämta in den som utsatt, aldrig flera samtidigt utan en och en**

Själva samtalet:

Samtal 1

- Jag/ vi i pedagoglaget har sett att ett barn/ elev blivit utsatt för...
- Detta får absolut inte hända och här på vår skola/ verksamhet är det Nolltolerans som gäller vilket betyder att enligt skollagen får ingen typ av kränkning/ mobbning ske
- Du måste omedelbart sluta med detta
- Nu kommer uppföljande möte kring hur det har gått för dig att ske... här bestäms tid för uppföljande möte (det kan vara två, till tre dagar senare och därefter uppföljande möte en vecka senare)
- Meddela elev att man nu kommer att hålla noggrann koll från pedagoglaget och stämna av för att detta aldrig skall ske ingen och för att återskapa en trygghet för alla barnen/eleverna i verksamheten.
- Meddela även att vårdnadshavare kommer att kontaktas.

Förhåll dig kring detta:

Uppföljning: Nu är det mycket viktigt att pedagoglaget följer en plan för att skapa trygghet, tänk igenom kring rastvakt, osäkra miljöer osv

Samtal 2

I detta samtal med den som utsätter så baserar sig samtalet mer kring frågor såsom

- Hur har det gått, hur tänker du, hur menar du då
- Vad vi har sett och hört... kan lyftas här
- Nu är det viktigt att du fortsätter att... exempel: jobba vidare på det positiva i ditt bemötande med andra elever, att gå ifrån och pausa då du blir arg, vända dig till en vuxen då det blir för svårt att själv hantera en situation...

Samtal 3, 4, 5 bokas efter behov och avslutas då pedagoglag sett att den eller de som utsatt ändrat sitt beteendemönster till ett positivt sådant, inneslutning.

I vissa fall kan pedagoger behöva separera två eller tre barn ifrån varandra för att skapa en trygghet samt bryta negativa/destruktiva beteendemönster

Det är viktigt att vuxna tar ansvaret över situationen tills barnen/ eleverna är mogna att förstå att själva kunna ta ansvar för vad som är ok och inte. Allt för att skapa en trygg miljö där alla får möjlighet till att växa och lära

Informera föräldrar och koppla gärna till skollagen och nolltolerans

Värdegrund för Västanå Skola, Förskola och Fritidshem

Vår värdegrund nedan visar våra gemensamma värderingar i verksamheten som genomsyrar vårt arbets- och förhållningssätt. Värdegrunden ska ses som ett åtagande för den personal som arbetar på Västanå Skola, Förskola och Fritidshem.

Alla människors lika värde.

I vårt arbete ska vi utgå från att alla människor har lika värde, och att olikheter är berikande. Respekt, omtanke och solidaritet är grunden för vår verksamhet. Det gäller såväl oss personal emellan som i relation till våra brukare, övriga medborgare och andra samarbetspartners.

Brukaren i centrum

Våra brukare är barn och föräldrar i våra enheter. Serviceanda och professionalism ska prägla vårt förhållningssätt i mötet med dem. Genom lyhördhet, samverkan och tydlighet ska vårt arbete anpassas efter deras behov och förutsättningar.

Delaktighet och ansvar

Uppdraget ska utföras så att medarbetarna har möjlighet att ta eget ansvar i det dagliga arbetet, och känna delaktighet i de övergripande målen och prioriteringarna. Verksamheten ska präglas av samverkan mellan medarbetare, brukare och chef.

Utveckling, lärande och långsiktighet

Vårt arbete ska inriktas mot ständiga förbättringar. Verksamheten ska präglas av ett öppet och tillåtande klimat och mångfalden ska tas tillvara inom organisationen. Vi ska lära av varandra och ha kunskap om vad som sker i omvärlden för att kunna möta de förändringar som ständigt sker.

